

ובָּהּ תִּלְוִיָּא, אָמַר דְּאִיהוּ לִיהוּי חוּפְּאָה לְהָאֵי בִּקְר. אַתָּא רַבִּי אַבָּא וּנְשָׁקִיָּה, אָמַר אֶלְמְלָא לֹא נִפְקָנָא בְּאַרְחָא, אֶלָּא לְמִשְׁמַע מְלָה דָּא דִּי.

עַד דִּהוּוּ אֲזֵלִי, הָא יוֹנָה חַד מְטָא לְגַבֵּי רַבִּי אֶלְעָזָר. שְׂרִיאַת, וְקָא מְצַפְצָפָא קַמֵּיהּ. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, יוֹנָה כְּשֶׁרָה מְהִימְנָא הָוִית תְּדִיר בְּשְׁלִיחוּתֵיהּ, זִילִי וְאִימָא לִיָּה, הָא חֲבַרְיָא אַתָּאן לְגַבְהּ, וְאַנָּא עֲמָהוּן. וְנִסָּא יִתְרַחֵשׁ לִיָּה לְתַלְתָּא יוּמִין, וְלֹא יִנְפוּל עַלֵּיהּ דְּחִילוּ, דְּהָא בְּחֻדְהָ אֲנִן אֲזֵלִין לְגַבֵּיהּ. אַתִּיב זְמָנָא אַחְרָא וְאָמַר, לֹא חֲדִינָא סְגִיָּא, וּבְאִישׁ בְּעֵינֵי סְגִי, עַל חַד רְמוּנָא מְלִיָּא דְּאִתֵּיהִיב תַּחוּתֵיהּ, וְיוּסִי שְׁמִיָּה. אֲזֵלַת הֵהִיא יוֹנָא מְקַמֵּיהּ, וְאִינוּן חֲבַרְיָא אֲזֵלוּ.

אָמַר רַבִּי אַבָּא לְרַבִּי אֶלְעָזָר, מָאִי הָאֵי, תְּוֹהֵנָּא סְגִי, מְמָה דְּחֲמִינָא. אָמַר לִיָּה, יוֹנָה דָּא אַתָּא לְגַבֵּי בְּשְׁלִיחוּתֵיהּ דְּרַבִּי יוּסִי חֲמִי, דְּאִיהוּ בְּבִי מְרַעִיָּה, וְיַדְעָנָא מְהֵאִי יוֹנָה דְּאִשְׁתַּזִּיב, וְחִלּוּפָא אִתֵּיהִיב עַלֵּיהּ וְאִתְסִי.

עַד דִּהוּוּ אֲזֵלִי, הָא עוֹרְבָא חַד קָאִים לְקַמֵּיהוּ, קָרִי בְּחִילָא, וּמְצַפְצָפָא צְפֻצּוּפָא סְגִי. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, לְהִכִּי אַתָּה קָיִמָּא, וְלְהִכִּי אַנְתָּ מְתַקֵּן, זִיל לְאַרְחָךְ, דְּהָא יַדְעָנָא. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, חֲבַרְיָא נִיזִיל וְנִגְמֹל חֶסֶד לְרְמוּנָא, דְּהָוָה מְלִיָּא מְפֻלָּא, וְרַבִּי יוּסִי דְּפָקִיעִין שְׁמִיָּה אִיהוּ, דְּהָא אִסְתַּלַּק מְעַלְמָא דִּין, וְלִית מָאן דְּחִזִּי לְאַשְׁתַּדְּלָא בֵּיהּ, וְאִיהוּ קָרִיב לְגַבְהּ.

סְטוּ מְאַרְחָא, וְאֲזֵלוּ לְתַמְנָן. פִּיּוֹן דְּחָמוּ לִוְן כָּל בְּנֵי מְאִתָּא, נִפְקוּ לְגַבֵּיהוּ. וְעָאֵלוּ תַמְנָן בְּבִי רַבִּי יוּסִי דְּפָקִיעִין, אִינוּן חֲבַרְיָא אֲלִין. בְּרָא זְעִירָא הָוָה לִיָּה לְרַבִּי יוּסִי, וְלֹא שְׁבִיק לְבַר נָשׁ דִּימְטִי לְעֶרְסָא דְּאַבּוּי, בְּתַר דְּמִית.

טְהוּר. (וּמְשׁוּם שְׁאוּתוֹ נַר, דְּוָד תְּלוּי בּוֹ וְכוּ) וּמְשׁוּם שְׁאוּתוֹ הַנֵּר הוּא שֶׁל דָּוִד וְכוּ תְלוּי, אָמַר שֶׁהוּא יְהִיָּה כְּסוּי לְבַקֵּר הַזֶּה. בָּא רַבִּי אַבָּא וּנְשָׁקוּ, וְאָמַר, אֶלְמְלָא לֹא יִצְאֵתִי לְדֶרֶךְ רַק לְשִׁמְעַע דְּבַר זֶה - דִּי לִי!

עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים, בָּאָה יוֹנָה אַחַת לְרַבִּי אֶלְעָזָר, שְׂרִתָּהּ וְצַפְצָפָה לְפָנָיו. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, יוֹנָה כְּשֶׁרָה, תְּמִיד הָיִית נֹאֲמָנָה בְּשְׁלִיחוּתָךְ. לְכִי וְאִמְרִי לוֹ, הָרִי הַחֲבָרִים בָּאִים אֵלַיךְ, וְאַנִּי עֲמָהֶם, וְנִרְחַשׁ לָנוּ לְשִׁלְשָׁה יָמִים, וְלֹא יִפֹּל עָלֵינוּ פַּחַד, שֶׁהָרִי בְּחֻדְהָ אֲנִי הוֹלְכִים אֵלָיו. הִשִּׁיב פַּעַם אַחֲרַת וְאָמַר, לֹא שְׁמַחְנוּ מִסְּפִיק, וְרַע בְּעֵינֵי הַרְבֵּה עַל רְמוֹן אֶחָד מְלֵא שְׁנַתָּן תַּחְתָּיו, וְיוּסִי שְׁמוֹ. הִלְכָה אוֹתָהּ הַיּוֹנָה מִלְּפָנָיו, וְאוֹתָם הַחֲבָרִים הִלְכוּ.

אָמַר רַבִּי אַבָּא לְרַבִּי אֶלְעָזָר, מָה זֶה? תְּמַהֲתִי הַרְבֵּה מְמָה שְׂרִיאִיתִי. אָמַר לוֹ, הַיּוֹנָה הַזֹּאת בָּאָה אֵלַי בְּשְׁלִיחוּת רַבִּי יוּסִי חֲמִי, שֶׁהוּא בְּבֵית חֲלִיו, וְיַדְעֵתִי מְהִינָה הַזֹּאת שֶׁהוּא נֹצֵל, וְחִלּוּף נִתַּן עָלָיו וְנִתְרַפָּא.

עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים, הָרִי עוֹרֵב אֶחָד עֲמַד לְפָנֵיהֶם, קוֹרָא בְּכַח וּמְצַפְצָף צְפֻצּוּף גְּדוֹל. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, לְכָךְ אַתָּה קָיִם וְלְכָךְ אַתָּה מְתַקֵּן. לָךְ לְדֶרֶכְךָ, שֶׁהָרִי יַדְעֵתִי. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, חֲבָרִים, גִּלְף וְנִגְמֵל חֶסֶד לְרְמוֹן שֶׁהִיָּה מְלֵא מִהַכֵּל, וְרַבִּי יוּסִי מְפָקִיעִין הוּא שְׁמוֹ, שֶׁהָרִי הִסְתַּלַּק מִהָעוֹלָם הַזֶּה וְאִין מִי שְׂרָאוּי לְהִשְׁתַּדֵּל בּוֹ, וְהוּא קָרוֹב אֵלָינוּ.

סְטוּ מִהַדְרָף וְהִלְכוּ לְשֵׁם. פִּיּוֹן שְׂרָאוּ אוֹתָם כָּל בְּנֵי הָעִיר, וְיָצְאוּ אֵלֵיהֶם, וְנִכְנְסוּ שָׁם לְבֵית רַבִּי יוּסִי מְפָקִיעִין אוֹתָם הַחֲבָרִים הִלְלוּ. בֶּן קֶטָן הָיָה לוֹ לְרַבִּי יוּסִי, וְלֹא נָתַן לְשׁוּם אָדָם שְׂיָגִיעַ לְמַטַּת

אָלאַ הוא בלחודוי הָוה סְמִיךְ לִיה, וּבְכִי עָלֶיהָ,
פּוּמִיָּה בְּפּוּמִיָּה מִתְדַבְּקָא.

פְּתַח הֵהוּא יְנוּקָא וְאָמַר, מְאֲרִיָּה דְעֵלְמָא,
פְּתִיב בְּאוּרִייתָא, (דברים כב) פִּי יִקְרָא קִין
צְפוּר לְפָנֶיךָ וְגו', שְׁלַח תְּשַׁלַּח אֶת הָאֵם וְגו'.
הָוה גְּעִי הֵהוּא יְנוּקָא וּבְכִי, אָמַר, מְאֲרִיָּה
דְעֵלְמָא, קָיִים מְלָה דָא דְאוּרִייתָא, תְּרִין בְּנִין
הָוּנָא מְאָבָא וְאָמִי, אָנָא וְאֶחָתִי זְעִירְתָא מְנָאִי.
הָוה לָךְ לְמִיסַב לָן, וּלְקָיִמָא מְלָה דְאוּרִייתָא.
וְאִי תִימָא מְאֲרִיָּה דְעֵלְמָא, אִם פְּתִיב, וְלֹא אָב,
הָא הָכָא כּוּלָא הוּא, אָבָא וְאָמָא. אִימָא מִיתַת,
וְנִסִּיבַת לָהּ מְעַל בְּנִין. הַשְׁתָּא אָבָא דְהוּי חָפִי
עֵלָן, אֲנִסִּיב מְעַל בְּנִין, אָן דִּינָא דְאוּרִייתָא.
בְּכוּ רַבִּי אֶלְעָזָר וְחִבְרִיָּא, לְקַבֵּל בְּכִיָּה וְגַעוּ
דֵּההוּא יְנוּקָא.

פְּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (משלי כה) שְׁמַיִם לְרוּם
וְאָרֶץ לְעוֹמֵק וְגו'. עַד דֵּהוּהָ אָמַר רַבִּי
אֶלְעָזָר קָרָא דָא, הָוה עֲמוּדָא דְאָשָׁא פְּסִיק
בִּינֵייהוּ, וְהֵהוּא יְנוּקָא הָוה דְּבִיק בְּפּוּמִיָּה
דְּאָבוּי, וְלֹא הוּוּ מִתְפָּרְשָׁאן. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר,
אוּ בְּעִי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַרְחֵשׁ נִיסָא, אוּ
בְּעִי דְלֹא יִשְׁתַּדַּל בַּר נֶשׁ אַחְרָא עָלֶיהָ, אָבֵל
עַל מַלְיָן דֵּההוּא יְנוּקָא וְדַמְעוּי, לָא יִכִּילָנָא
לְמִסְבַּל.

עַד דֵּהוּוּ יִתְבִּין, שְׁמַעוּ חַד קָלָא, דֵּהוּהָ (דף ר"ה
(א"ו) אָמַר, זַכָּאָה אֲנִתְ רַבִּי יוֹסִי, דְּמַלְיָן דֵּהָאִי
גְּדִיא זְעִירָא, וְדַמְעוּי, סְלִיקוּ לְגַבִּי כְּרִסְיָא
דְּמַלְפָּא קְדִישָׁא, וְדַנּוּ דִינָא, וְתַלְיִסָר בְּנֵי נָשָׁא
אֲזַמִּין קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַלְאָךְ הַמּוֹת בְּגִינְךָ,
וְהָא עֲשָׂרִין וְתַרְיַן שְׁנִין אוֹסִיפוּ לָךְ, עַד דֵּתוּלִיף
אוּרִייתָא, לְהָאִי גְּדִיא שְׁלִימָא, חֲבִיבָא קָמִי
קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

קָמוּ רַבִּי אֶלְעָזָר וְחִבְרִיָּא, וְלֹא שְׁבָקוּ לְבַר נֶשׁ

אָבִיו אַחַר שְׁמַת, אָלָא הִיָּה לְבַדּוֹ
סְמוּךְ לוֹ, וּבְכָה עָלָיו, פִּיו בְּפִיו
מִתְדַבֵּק.

פְּתַח אוֹתוֹ תִּינוּק וְאָמַר: רַבּוֹן
הָעוֹלָם, פְּתוּב בַּתּוֹרָה (דברים כב) פִּי
יִקְרָא קִין צְפוּר לְפָנֶיךָ וְגו', שְׁלַח
תְּשַׁלַּח אֶת הָאֵם וְגו'. הִיָּה צוּעֵק
אוֹתוֹ תִּינוּק וּבּוֹכָה, וְאָמַר: רַבּוֹן
הָעוֹלָם, קָיִם דְּכָר זֶה שֶׁל הַתּוֹרָה!
שְׁנֵי בָנִים הָיִינוּ מְאָבָא וְאָמִי, אָנִי
וְאֶחָתִי הַקְּטָנָה מְמִנִי, הִיָּה לָךְ
לְקַחַת אוֹתָנוּ וּלְקַיֵּם דְּכַר הַתּוֹרָה.
וְאִם תֵּאמַר, רַבּוֹן הָעוֹלָם, אִם
כְּתוּב, וְלֹא אָב - הֲרִי כָּאֵן הַכֹּל
הוּא, אָבָא וְאָמָא. אִמָּא מְתָה,
וּלְקַחַת אוֹתָהּ מְעַל הַבָּנִים. כַּעַת
אָבָא שְׁהִיָּה מְכֻסָּה עֲלֵינוּ וְלִקַּח
מְעַל הַבָּנִים. אִיפָּה דִין הַתּוֹרָה?
בְּכוּ רַבִּי אֶלְעָזָר וְהַחֲבָרִים מוּל
הַבְּכִי וְהַצְעָקָה שֶׁל אוֹתוֹ תִּינוּק.

פְּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (משלי כה)
שְׁמַיִם לְרוּם וְאָרֶץ לְעוֹמֵק וְגו'. עַד
שְׁהִיָּה אוֹמַר רַבִּי אֶלְעָזָר פְּסוּק זֶה,
הִיָּה עֲמוּד אֵשׁ מְפָסִיק בֵּינֵיהֶם,
וְאוֹתוֹ תִּינוּק הִיָּה דְּבַק בְּפִי אָבִיו
וְלֹא הָיוּ נִפְרָדִים. אָמַר רַבִּי
אֶלְעָזָר, אוּ שְׂרוּצָה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא לְהַרְחִישׁ נֶס, אוּ שְׂרוּצָה שְׁלֹא
יִשְׁתַּדַּל אָדָם אַחַר עָלָיו, אָבֵל עַל
דְּבָרֵי אוֹתוֹ הַתִּינוּק וְדַמְעוֹתָיו אִינִי
יָכוֹל לְסַבֵּל.

עַד שְׁהָיוּ יוֹשְׁבִים, שְׁמַעוּ קוֹל
אֶחָד שְׁהִיָּה אוֹמַר: אֲשַׁרְיָךְ רַבִּי
יוֹסִי שְׂדַבְרֵי הַגְּדִי הַקְּטָן הַזֶּה
וְדַמְעוֹתָיו עָלוּ אֵל כְּפַס הַמְּלִיךְ
הַקְּדוּשׁ, וְדַנּוּ דִין, וּשְׁלֶשָׁה עָשָׂר
בְּנֵי אָדָם הַזְּמִין הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְמַלְאָךְ הַמּוֹת בְּגִלְלָךְ, וְהָרִי
עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם שְׁנִים הוֹסִיפוּ לָךְ
עַד שֶׁתְּלַמֵּד תּוֹרָה אֶת הַגְּדִי הַשֶּׁלֶם
הַזֶּה הַחֲבִיב לְפָנֶי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא.

קָמוּ רַבִּי אֶלְעָזָר וְהַחֲבָרִים, וְלֹא
הִשְׁאִירוּ אָדָם לְעַמֵּד בְּפִיתָא. מִיָּד

לְמִיקָם בְּבֵיתָא, מִיַּד חָמוּ הָהוּא עֲמוּדָא דְאֶשָּׁא דְסָלִיק, וְרַבִּי יוֹסִי פָתַח עֵינָיו. וְהָהוּא יִנּוּקָא דְבִיק פּוּמִיָּה בְּפּוּמִיָּה. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, זַפְאָה חוּלְקָנָא דְחַמִּינָא תַחֲיִית הַמַּתִּים, עֵינָא בְּעֵינָא. קָרִיבוּ לְגַבִּיָּה, וְהוּהוּ הָהוּא יִנּוּקָא נְאִים, כְּמָה דְגָוַע מֵהָאֵי עֲלָמָא, אָמְרוּ זַפְאָה חוּלְקָנָא רַבִּי יוֹסִי, וּבְרִיךְ רַחֲמָנָא דְאַרְחִישׁ לָךְ נִיסָא, עַל גְּעֵיָא וּבִכְיָא דְבִנְךָ, וּבְמַלּוּי, דְהִכִּי דְחִיק בְּמַלְיָן שְׁפִירִין לְתַרַע שְׁמִיא, בְּמַלּוּי וּבְדַמְעוּי אוֹסִיפוּ לָךְ חַיִּין.

נְטַלְוּהוּ לְהָהוּא יִנּוּקָא, וּנְשַׁקוּהוּ וּבְכוּ עַמִּיָּה מִחַדְוָה סָגִיא. וְאַפְקוּהוּ לְבֵיתָא אַחְרָא, וְאַתְעֵרוּ עֲלֵיהּ, וְלֹא אוֹדְעוּ לִיהּ מִיַּד, אֲלֵא לְבַתֵּר הִכִּי. חַדּוּ תַפְּזָן תְּלַתָּא יוֹמִין, וְחַדִּישׁוּ בַּהֲדִי הָהוּא רַבִּי יוֹסִי, כְּמָה חַדּוּשִׁין בְּאוּרֵייתָא.

אָמַר לוֹן רַבִּי יוֹסִי, חַבְרֵיא, לֹא אַתִּיהִיבַת לִי רְשׁוֹ לְגַלְאָה מֵהָהוּא דְחַמִּינָא בְּהָהוּא עֲלָמָא, אֲלֵא לְבַתֵּר תְּרִיסָר שָׁנִין. אַבְל תְּלַת מָאָה וְשִׁתִּין וְחַמֶּשׁ דְּמַעִין, דְּאוּשִׁיד בְּרִי, עָאֵלוּ בְּחוּשְׁבָּנָא קָמִי מְלָפָא קְדִישָׁא, וְאוּמִינָא לְכוּ חַבְרֵיא, דְּבִשְׁעַתָּא דְּפַתַּח בְּהָהוּא פְּסוּקָא, וְגָעָא בְּאֵינוּן מַלְיָן, אֲזִדְעָזְעוּ תְּלַת מָאָה אֲלִפִּי סַפְסָלִי דִּיהוּ בְּמַתִּיבְתָא דְרַקִּיעָא, וְכִלְהוּ קִיּוּמִי קָמִיָּה דְּמְלָפָא קְדִישָׁא, וּבְעוּ רַחֲמֵי עֲלֵי, וְעָרְבוּ לִי. וְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אַתְּמְלִי רַחֲמִין עֲלֵי.

וְשַׁפִּיר קָמִיָּה, אֵינוּן מַלְיָן, וְהִיךְ מָסַר נַפְשִׁיָּה עֲלֵי. וְחַד אֶפְטָרוּפּוּסָא הָוָה קָמִיָּה, וְאָמַר, מָאֲרִי דְעֲלָמָא, הָא כְּתִיב (תהלים ח) מִפִּי עוֹלָלִים וְיוֹנָקִים יִסְדַּף עוֹז לְמַעַן צוּרְרִיךְ לְהַשְׁבִּית אוֹיֵב וּמַתְנַקֶּם. יְהֵא רַעְוָא קַמְךָ, זְכוּ דְאוּרֵייתָא, וְזְכוּ דְהָהוּא רַבִּיא, דְקָא מָסַר נַפְשִׁיָּה עַל אַבוּהָ דְתַחוּס עֲלֵיהּ, וְיִשְׁתַּזִּיב.

ראו אותו עמוד אש שעולה, ורבי יוסי פתח עיניו, ואותו תינוק דבוק פיו בפיו. אמר רבי אלעזר, אשרי חלקנו שראינו תחית המתים עין בעין. קרבו אליו, והיה אותו תינוק ישן כאלו שגוע מהעולם הזה. אמרו, אשרי חלקך רבי יוסי, וברוך הרחמן שהרחיש לך נס על הצעקה והפכי של בנה ובדבריו, שפך דחק בדברים יפים לשער השמים, בדבריו ובדמעותיו הוסיפו לך חיים.

דקדו את אותו תינוק ונשקוהו, ובכו עמו מרב חדוה, והוציאוהו לבית אחר, והתעוררו עליו, ולא הודיע לו מיד, אלא אחר כך. שמחו שם שלשה ימים, וחדשו יחד עם אותו רבי יוסי כמה חדושי תורה.

אמר לו רבי יוסי, חברים, לא נתנה לי רשות לגלות ממה שראיתי באותו עולם, אלא לאחר שתיים עשרה שנים. אבל שלש מאות וששים וחמש דמעות ששפך בני, נכנסו בחשבון לפני המלך הקדוש, ואני נשבע לכם, חברים, שבשעה שפתח באותו הפסוק וצעק בדברים ההם, הזדעזעו שלש מאות אלף ספסלי ישיבת הרקיע, וכלם עומדים לפני המלך הקדוש, ובקשו עלי רחמים וערבו לי, והקדוש ברוך הוא התמלא רחמים עלי.

ויפה לפניו אותם דברים ואיך מסר נפשו עלי. ואפטרופוס אחד היה לפניו, ואמר: רבון העולם, הרי כתוב (תהלים ח) מפי עוללים ויונקים יסדף עז למען צורריך להשבית אויב ומתנקם. יהי רצון מלפניך שזכות התורה וזכות אותו התינוק שמסר נפשו על אביו, שתחוס עליו וינצל.

וְתִלְיֶסְרַב בְּנֵי נֶשֶׁא אַזְמִין לִיה תְּחֻתִּי, וְעַרְבּוֹנָא יִהֵב לִיה, מְדִינָא תְקִיפָא דָא. פְּדִין קָרָא קְדָשָׁא בְרוּךְ הוּא לְמִלְאַךְ הַמּוֹת, וּפְקִיד לִיה עָלֵי, דְלִיתְב לְבַתֵּר עֶשְׂרִין וּתְרִין שָׁנִין, דְהָא לָאו עַרְבּוֹנָא קָמִיה, אֶלָּא לִיתּוּב לִידוּי, מְשַׁכְּנִין דְהוּוּ בִידוּי, הַשְׁתָּא חֲבַרְיָא, בְּגִין דְחָמָא קְדָשָׁא בְרוּךְ הוּא דְאֵתוֹן זַפְּאֵי קְשׁוּט, אֲתַרְחִישׁ נִסָּא לְעִינֵיכּוּ.

פְּתַח רַבִּי יוֹסִי וְאַמְר, (שמואל א ב) יִי מְמִית וּמְחִיָּה מוֹרִיד שְׂאוּל וַיַּעַל. הָאֵי קָרָא אֵית לְאַסְתְּפֻלָּא בֵּיה, וְכִי יִי מְמִית, וְהָא שְׂמָא דָא סָמָא דְחִיִּין אִיהוּ לְכָלָּא. וּמְלָה דָא דְמוֹתָא, לָא שְׂרִיא בֵּיה, וּבְכָל אֲתַר שְׂמָא דָא יִהֵיב חִיִּין לְכָל עַלְמָא, מַהוּ יִי מְמִית, חֲשַׁבִּין בְּנֵי נֶשֶׁא דְאִיהוּ קְטִיל לְכָל בְּנֵי נֶשֶׁא. אֶלָּא יִי מְמִית וְדָאֵי הֵיאֵךְ אִיהוּ מְמִית, אֵי תִימָא בְּגִין דְכַד אֲסְתְּלַק מְעַל בְּנֵי נֶשֶׁא דְהָא בְּעוֹד דְאִיהוּ עָלִיה, לָא יְכַלִּין כָּל מְקַטְרְגִין דְעַלְמָא לְנַזְקָא לִיה, בְּשַׁעֲתָא דְאֲסְתְּלִיק מִנִּיה, מִיַּד כָּל מְקַטְרְגִין יְכַלִּין לִיה, וּמִית בַּר נֶשׁ. לָאו הָכִי.

אַדָּא יִי מְמִית, לְמֵאן מְמִית. לְהֵהוּא מְשִׁיכוּ דְסַטְרָא אַחְרָא בִישָׁא. פִּינּוֹן דְמְשִׁיכוּ דְסַטְרָא בִישָׁא, חָמִי לִיה לְזִיו יְקָרִיָּה דְקוּדְשָׁא בְרוּךְ הוּא, מִיַּד מִית. וְלִית לִיה קִיּוּמָא אֲפִילוּ רַגְעָא חָדָא. פִּינּוֹן דְהֵהוּא מְשִׁיכוּ דְסַטְרָא אַחְרָא מִית וְאֲתַעְבֵּר מִן עַלְמָא, מִיַּד מְחִיָּה. לְמֵאן מְחִיָּה. לְהֵהוּא מְשִׁיכוּ דְרוּחַ קְדָשָׁא, דְאֵתִי מְסַטְרָא דְקְדוּשָׁה, מְחִיָּה לִיה, וְאוּקִים לִיה בְּקִיּוּמָא שְׁלִים. כְּלָא עָבִיד קְדָשָׁא בְרוּךְ הוּא בְּזַמְנָא חָדָא. וּמַה דְאַמְר מוֹרִיד שְׂאוּל וַיַּעַל. מוֹרִיד לְהֵהוּא רוּחַ קְדִישָׁא לְשְׂאוּל, וְעָבִיד לִיה תַּמּוֹן טְבִילָה, לְאַתְנַדְכָּאָה, וּמִיַּד סָלִיק לִיה, (לְשְׂאוּל, לְאַתְנַדְכָּאָה תַּמּוֹן, וּמִיַּד סָלִיק לִיה וְעָבִיד

וּשְׁרִישָׁה עֶשֶׂר בְּנֵי אָדָם הַזְמִין לוֹ תְּחֻתִּי, וְעַרְבּוֹן נָתַן לוֹ מִדִּין קֶשֶׁה זֶה. אִז קָרָא הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמִלְאַךְ הַמּוֹת, וְצוּה אֹתוֹ עָלֵי שְׂיָחֹזר לְאַחַר עֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם שָׁנִים, שֶׁהָרִי אֵין הָעַרְבּוֹן לְפָנָיו, אֶלָּא לְהַשִּׁיב לְיָדוֹ מִשְׁכּוֹנוֹת שֶׁהָיוּ בְּיָדוֹ. כְּעַת חֲבַרִּים, מִשּׁוּם שְׂרָאָה הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׂאֵתָם צְדִיקֵי אָמֵת, הַתְּרַחֵשׁ הַנֶּס לְעִינֵיהֶם.

פְּתַח רַבִּי יוֹסִי וְאַמְר, (שמואל א-ב) ה' מְמִית וּמְחִיָּה מוֹרִיד שְׂאוּל וַיַּעַל. בְּפִסּוּק זֶה יֵשׁ לְהַסְתַּכֵּל, וְכִי ה' מְמִית? וְהָרִי שֵׁם זֶה סָם חַיִּים הוּא לְכָל, וְדָבָר זֶה שֵׁל מוֹת לָא שׁוֹרָה בּוֹ, וּבְכָל מְקוֹם שֵׁם זֶה נוֹתֵן חַיִּים לְכָל הָעוֹלָם, אִז מַה זֶה ה' מְמִית? חוֹשְׁבִים בְּנֵי אָדָם שֶׁהוּא הוֹרֵג לְכָל בְּנֵי הָאָדָם? אֶלָּא ה' מְמִית בְּרַדְאֵי. אֵיךְ הוּא מְמִית? אִם תֵּאמַר מִשּׁוּם שֶׁהַסְתַּלַּק מְעַל בְּנֵי אָדָם, שֶׁהָרִי בְּעוֹד שֶׁהוּא עָלָיו, לָא יְכוּלִים כָּל מְקַטְרְגֵי הָעוֹלָם לְהַזִּיק לוֹ. בְּשַׁעֲה שֶׁמְסַתַּלַּק מִמֶּנּוּ, מִיַּד כָּל הַמְקַטְרְגִים יְכוּלִים לוֹ וּמֵת הַבֶּן אָדָם. לָא כַּךְ?!

אַדָּא ה' מְמִית, אֵת מִי הוּא מְמִית? לְאוּתָה הַתְּפִשְׁטוֹת הַצַּד הָאֲחֵר הָרַע. פִּינּוֹן שְׁמִשְׁכּוֹת הַצַּד הָרַע רוֹאָה אֵת זִיו כְּבוֹדוֹ שֵׁל הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, מִיַּד מֵתָה, וְאֵין לָהּ קִיּוּם אֲפִילוּ רַגַע אֶחָד. פִּינּוֹן שְׂאוּתָה הַתְּפִשְׁטוֹת צַד הָאֲחֵר מֵתָה וְעָבְרָה מִן הָעוֹלָם, מִיַּד מְחִיָּה. אֵת מִי הוּא מְחִיָּה? אוּתָה הַתְּפִשְׁטוֹת רוּחַ הַקְדָּשׁ שְׂבָאָה מִצַּד הַקְדָּשָׁה, מְחִיָּה אוּתָה וּמְעַמִּידָה בְּקִיּוּם שְׁלֵם. הַכֵּל עוֹשֶׂה הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּזַמַּן אֶחָד. וּמַה שְׂאֵמַר מוֹרִיד שְׂאוּל וַיַּעַל - מוֹרִיד אוּתָה רוּחַ קְדוּשָׁה לְשְׂאוּל, וְעוֹשֶׂה לָהּ שֵׁם טְבִילָה לְהַטְהֵר, וּמִיַּד מְעַלָּה